

MKVK - KÖTELEZŐ SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉS 2024

A KAMARAI ÉS A KÖZFELÜGYELETI MINŐSÉGELLENŐRZÉS TAPASZTALATAI

Tolnai Krisztián Ádám
Kőműves Kinga

Kamarai minőségellenőrzés eredménye 2021-2023 – egyedi megbízások

Minőségellenőrzés eredménye	2021. év db (%)	2022. év db (%)	2023. év db (%)
Megfelelt	213 (78%)	164 (67%)	300 (81%)
Megfelelt, megjegyzéssel	16 (6%)	12 (5%)	8 (2%)
Nem felelt meg	44 (16%)	70 (28%)	64 (17%)
Összesen	273	246	372

Munkaszakaszok

1. A megbízás elfogadása, és megtartása

2. A kockázatfelmérés és tervezés

3. A könyvvizsgálati bizonyítékok összegyűjtése

4. Az áttekintés

5. A jelentéskészítés

Megbízás elfogadása – ISQM1

Leendő ügyfél és megbízás beazonosítása

Megbízás végrehajtásához szükséges jelentős információk összegyűjtése és dokumentálása

Függetlenségi, összeférhetetlenségi és etikai kérdések áttekintése és dokumentálása

Elfogadásról szóló döntést megalapozó kockázatértékelés és a könyvvizsgáló következtetései

Egyéb kérdések

Konkrét esetek „rossz gyakorlat” szemléltetésére a megbízás elfogadása területén

- „A könyvvizsgáló nem mérlegelte az elfogadás előtt a függetlenségi és megbízás elfogadási kritériumokat”.
- „A könyvvizsgáló felesége könyvelési szolgáltatást végzett a könyvvizsgáló által elfogadott könyvvizsgálati megbízással összefüggésben”.
- „A könyvvizsgáló tagja volt a leltározási bizottságnak és a dokumentumok alapján megállapítható, hogy aktívan közreműködött a leltárfelvételen”.
- „Az ügyfél elfogadását tartalmazó vizsgálati dokumentumok (ellenőrző listák) készítésének dátuma későbbi, mint az elfogadó nyilatkozat kibocsátásának dátuma”.
- „A könyvvizsgáló nem mérte fel az elfogadás során a rendelkezésére álló erőforrásokat megfelelően, és nem készített költség becslés, esetleg időráfordítás nyilvántartást. A könyvvizsgálónak több, mint 100 megbízása van, ugyanakkor egyedül dolgozó könyvvizsgálóként nem volt elegendő kapacitása a könyvvizsgálati megbízás elfogadáshoz. A könyvvizsgálati dokumentáció (ezen okokból kifolyólag) számos bizonyítékot, és a következtetés alapjául szolgáló könyvvizsgálati eljárást nem tartalmazott”.
- „A könyvvizsgáló az elfogadó nyilatkozat kibocsátása előtt már megkötötte a megbízási szerződést az új ügyfélével. (első elfogadás)”.
- „A könyvvizsgáló a megbízást elfogadó nyilatkozatot kibocsátotta, ugyanakkor az ügyfél nem kezdeményezi a könyvvizsgáló bejegyzését a cégbíróságon. A könyvvizsgáló bejegyzése így nem történt meg a cégbíróságon.”
- „A könyvvizsgálatra vonatkozó megbízási szerződésből hiányzott az adatkezeléssel kapcsolatos megállapodás”.

Konkrét esetek „rossz gyakorlat” szemléltetésére a kockázatbecslés és tervezés területén

- *„A könyvvizsgáló 5 éve az ügyfél állandó könyvvizsgálója. Az ügyfél ez idő alatt több új tevékenységet is elkezdett, valamint a növekedés miatt a belső (éves beszámoló összeállításához kapcsolódó) folyamataiban is volt változás. Ennek ellenére a könyvvizsgáló nem aktualizálta az ügyfél tevékenységének megismeréséről készült dokumentációját”.*
- *„A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazta a gazdálkodó mérleg és eredménykimutatásával összefüggésben végrehajtott elemző eljárást”.*
- *„A könyvvizsgáló az ellenőrzési kockázatot alacsonynak minősítette. A gazdálkodó beszerzési folyamatának felmérése során áttekintette a kapcsolódó üzleti tevékenység folyamatait (a folyamat általános leírását tartalmazta a könyvvizsgálati dokumentáció), ugyanakkor a könyvvizsgálati dokumentáció már arra nem tért ki, hogy a folyamatot hogyan működteti a gyakorlatban a gazdálkodó (egy példán való végigkísérése a folyamatban), és a folyamat tartalmaz-e azonosítható kontrollokat. A kontrollok hatékonyságát nem vizsgálta. A könyvvizsgáló a beszerzési folyamat hatékonyságáról tehát szubjektív módon, a korábbi vizsgálati tapasztalatai alapján mondott véleményt, és minősítette hatékornak a gazdálkodó kontroll környezetének működését”.*

- „A könyvvizsgáló a csalás, hamisítás kockázatát nem mérte fel, nem azonosított csalási kockázatot sem a beszámoló szintjén, sem az egyes ügyletek, számlaegyenlegek szintjén. A könyvvizsgáló nem alkalmazta a szakmai szkepticizmus követelményét, mert nem azonosított csalással érintett területeket, ugyanakkor voltak arra utaló jelek: magas készpénz állomány, készlet és vevő értékvesztés elszámolásának hiánya, sztornó számlák az árbevételben, vezetőség KPI mutatói (vezetői bónuszok) az éves beszámoló főbb soraihoz volt kötve, valamint hitel megfelelőségi mutatók (kovenánsok) vannak”.
- „A könyvvizsgáló a lényegesség számításánál az árbevétel, mérlegfőösszeg, saját tőke, adózás előtti eredmény, összes költség átlagolásával állapította meg a végleges lényegesség mértékét, továbbá a döntését és a számítás módszerét nem indokolta”.
- „A könyvvizsgálati dokumentációból nem derül ki egyértelműen, hogy a könyvvizsgáló mely területek esetében azonosított lényeges hibás állítást magas kockázatúnak”.
- „A jelentős számlaegyenlegek, ügyletcsoportok, közzétételek (SZÜK) meghatározásra kerültek, de a kockázatfelmérést nem történt meg állítások szintjén”.
- „A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazta a könyvvizsgálati tervet.”
- „A könyvvizsgálati dokumentáció az árbevétel (mint lényeges hibás állítás kockázatával érintett terület) esetében nem tartalmazott a könyvvizsgáló által megtervezett munkaprogramot”.
- „A könyvvizsgáló nem hajtott végre minden eljárást, melyet a munkaprogramban tervezett az árbevételek területtel összefüggésben.”
- „A könyvvizsgáló rendelkezik az elfogadott számviteli politikával és mellékleteivel, de nincs bizonyíték arra, hogy azt áttekintette volna, értelmezte és használta volna, így például ellenőrző lista nem készült a számviteli politika áttekintéséről és értékeléséről, illetve nincs levont következtetés, az összehasonlíthatóságot az előző évek gyakorlatával dokumentáltan nem vizsgálta”.

Konkrét esetek „rossz gyakorlat” szemléltetésére a könyvvizsgálati bizonyítékok összegyűjtése területén

- *„A könyvvizsgáló a nyitó adatokra vonatkozó eljárásait nem dokumentálta, így nem állapítható meg, hogy elegendő és megfelelő bizonyítékot szerzett a nyitó adatokról”.*
- *„Árbevétel-vevők: nem volt egyenlegközlő, korosított vevő listát nem tudott felmutatni, nem készültek.”*
- *„Külső vevő megerősítések dokumentálása nem megfelelő. Az értékelésre és létezésre így ezzel az eljárással nem szerzett elegendő könyvvizsgálati bizonyítékot a könyvvizsgáló. 410 Mft teljes követelés állományból 250 Mft lett köröztetve, kiválasztás nem statisztikai mintavétel alapján történt. Összesen 2 db megerősítő érkezett vissza, a meg nem erősített egyenlegekre a könyvvizsgáló alternatív eljárást nem végzett (Fordulónap utáni pénzbefolyásokat nem vizsgálta). Ráadásul a dokumentációban minden egyenleg úgy van feltüntetve mint visszaigazolt összeg.”*
- *„A vevők esetében elkészültek az egyenlegközlő levelek, azonban egyik sem érkezett vissza. A könyvvizsgáló végzett alternatív vizsgálatot bankkivonatok bekérésével, azonban nincsen dokumentálva, hogy a nyitott egyenlegekből mekkora összeg lett kiegyenlítve. A kifizetések bankkivonattal történő egyeztetése nincsen dokumentálva.”*
- *„A könyvvizsgáló a dokumentumjegyzékben is csatolt 3 munkalapon dokumentálta le az árbevétellel kapcsolatos könyvvizsgálati munkáját. A számlázó rendszerből (ügyfél belső rendszere) lekért listát egyeztette az árbevétel főkönyvi egyenlegéhez. Elemezte az árbevétel/vevők alakulását főkönyvi számla szinten. Nem található dokumentált munka az árbevétel valódiságával, értékelésével, időszakok közötti megfelelő kimutatásával kapcsolatban. A könyvvizsgáló az árbevétellel kapcsolatos csalási kockázatot (az árbevétel valódisága) az árbevétel pénzbefolyásával tervezte lefedni, azonban nem került dokumentálásra ezen teszt elvégzése, csak a nyitott vevőegyenlegek esetében történt pénzbefolyás ellenőrzés.”*

Konkrét esetek „rossz gyakorlat” szemléltetésére az áttekintés területén

- *„A Társaság vezetése a fordulónap utáni események kapcsán jelezte a teljességi nyilatkozatban, hogy nincs tudomása jelentős változásról, ugyanakkor a vezetőséggel történt interjúról, a feltett kérdésekről és az azokra kapott válaszokról, valamint a könyvvizsgáló által elvégzett könyvvizsgálati eljárásokról nem készült munkalap”.*
- *„A vállalkozás folytatásának elve érvényesül” megjegyzésre került a tervezési összefoglaló dokumentumban, azonban külön munkalapot a könyvvizsgáló által elvégzett eljárásokról a könyvvizsgáló nem tudott bemutatni.. Nem ismerte meg a vezetés hozzáállását, üzleti terveit a vállalkozás folytatásával kapcsolatban.”*
- *„A vállalkozás folytatása vizsgálatáról semmilyen munkapapírt nem tudott bemutatni a könyvvizsgáló”.*
- *„Áttekintés nem készült, mert nem voltak elemző eljárások dokumentálva”*
- *„A teljességi nyilatkozat dátuma 2 héttel megelőzi, a könyvvizsgálói jelentés dátumát, amely nem megfelelő, mert a teljességi nyilatkozat nem fedi le elegendő módon a könyvvizsgálati jelentést kibocsátásáig terjedő időszakot”.*

Konkrét esetek „rossz gyakorlat” szemléltetésére az jelentéskészítés területén

- *„A könyvvizsgáló egy korábban alkalmazni javasolt könyvvizsgálói jelentés mintát használt a hatályos standardok által összeállított könyvvizsgálói jelentés minta helyett, így a vezetés felelősségére vonatkozó szakasz már nem a hatályos szöveget tartalmazza”.*
- *„A megbízás esetében a könyvvizsgáló által vizsgált időszak volt az első könyvvizsgáló, előző év könyvvizsgálattal nem alátámasztott. A könyvvizsgáló ezt az információt nem mutatta be a könyvvizsgálói jelentésében az egyéb kérdések szakaszában”.*

„Jó gyakorlat”

- *Módszertani segédlet a kisebb gazdálkodó egységek (kevésbé összetett gazdálkodó egységek) könyvvizsgálatához* című szakanyag, továbbá
- a 2022. és a 2023. évi Könyvvizsgálók kötelező szakmai továbbképzése keretében készült oktatási tananyagok
- [Ellenőrző lista az ügyfél és megbízás elfogadásához/megtartásához – MKVK honlap](#)
- (https://mkvk.hu/hu/szervezet/bizottsagok/szakertoi/kozlemenyek/Megbizasi_szerzodes_GDPR_kozlemeny_20180806) elérhető szerződés minta – MKVK honlap

Összefoglalás

- A megbízás elfogadása, meghosszabbítása magában foglalja a függetlenség, összeférhetetlenség vizsgálatát, illetve ezek dokumentálását is.
- A tervezés: magában foglalja a gazdálkodó tevékenységről és a belső ellenőrzési rendszerről szerzett ismeretek megszerzését, vagy éppenséggel aktualizálását, a rendszerelemzést, a lényegesség meghatározását, a kockázatfelmérést, a könyvvizsgálati megközelítést, az eredendő kockázatok, a releváns állítások, a SZÜK besorolások dokumentációját, a csalás kockázatának feltérképezését, külső szakértők szükségességének vizsgálatát, logisztikai és egyéb kérdések tisztázását, stb.
- A stratégiai terv és a munkaprogram kidolgozása általában párhuzamosan történik. Egymással szorosan összefüggnek, az egyikben történt változás hatással van a másikra is.
- A munkaprogram végrehajtása fázis esetében fontos megemlíteni, hogy itt történik a bizonyítékszerzés, számlaegyenlegek ellenőrzése a kockázatok függvényében, adófizetési kötelezettség vizsgálata, kiegészítő melléklet és üzleti jelentés ellenőrzése, stb.
- Fontos fázis az áttekintés, illetve kommunikáció az ügyféllel, valamint a végtermék a könyvvizsgálói jelentés kiadása.

Köszönjük a figyelmet!